ਜਮਾਤ- ਛੇਵੀਂ

ਵਿਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ

ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ :-

' **ਸਮਾਨਾਰਥਕ** ' ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ : **ਸਮਾਨ + ਅਰਥਕ**। ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ : ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਤੇ ਅਰਥਕ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ : ਅਰਥ ਵਾਲਾ ।

ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇੱਕ ਹੀ ਅਰਥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ **ਸਾਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ** ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ :- **ਸ਼ਲਾਘਾ ,ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ, ਉਪਮਾ** ਅਤੇ **ਉਸਤਤ** ਅਲੱਗ - ਅਲੱਗ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਮਾਨ ਹਨ ।

ਉਸਤਤ : -	ਸ਼ਲਾਘਾ,	ਉਪਮਾ ,	ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ
ਉਸਤਾਦ :-	ਅਧਿਆਪਕ,	ਸਿੱਖਿਅਕ,	ਗੁਰੂ
ਉਚਿਤ :-	ਠੀਕ ,	ਯੋਗ,	ਢੁੱਕਵਾਂ
ਉਜੱਡ :-	ਅੱਖੜ ,	ਗਵਾਰ,	ਮੂਰਖ
ਉੱਜਲ :-	ਸਾਫ਼ ,	ਨਿਰਮਲ,	ਸਵੱਛ
ਉਜਾਲਾ :-	ਚਾਨਣ ,	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ,	ਰੋਸ਼ਨੀ
ਉੱਤਮ :-	ਚੰਗਾ,	ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ,	ਵਧੀਆ
ਉੱਦਮ :-	ਉਪਰਾਲਾ,	ਜਤਨ,	ਕੋਸ਼ਸ਼

ਉਦਾਸ :-	ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ,	ਚਿੰਤਾਤਰ,	ਉਪਰਾਮ
ਉਪਕਾਰ :-	ਮਿਹਰਬਾਨੀ ,	ਨੇਕੀ,	ਭਲਾਈ
ਉਪਯੋਗ :-	ਵਰਤੋਂ,	ਲਾਭ,	ਇਸਤੇਮਾਲ
ਉਮੰਗ :-	ਉਤਸ਼ਾਹ,	ਚਾਅ,	ਇੱਛਾ
ਉਲਟਾ :-	ਪੁੱਠਾ,	ਵਿਰੁੱਧ ,	ਮੁਧਾ
ਊਣਾ :-	ਅਪੂਰਨ ,	ਅਧੂਰਾ,	ਹੋਛਾ
ਓਪਰਾ :-	ਬੇਗਾਨਾ,	ਪਰਾਇਆ ,	ਗ਼ੈਰ
ਓੜਕ :-	ਅਖੀਰ,	ਅੰਤ ,	ਛੇਕੜ
ਅਕਲ :-	ਸਮਝ,	ਮੱਤ,	ਸਿਆਣਪ
ਅਸਮਾਨ :-	ਅਕਾਸ਼ ,	ਗਗਨ ,	ਅੰਬਰ
ਅੱਖ :-	ਨੇਤਰ ,	ਨੈਣ,	ਲੋਚਨ
ਅੱਡ :-	ਵੱਖ ,	ਅਲੱਗ ,	ਜੁਦਾ
ਅੰਤਰ :-	ਫ਼ਰਕ	ਭੇਦ,	ਫ਼ਾਸਲਾ
ਅਨਾਥ :-	ਯਤੀਨ ,	ਬੇਸਹਾਰਾ ,	ਲਾਵਾਰਸ
ਅਮਨ :-	ਸ਼ਾਂਤੀ ,	ਚੈਨ,	ਟਿਕਾਅ
ਅਮੀਰ :-	ਧਨਵਾਨ ,	ਧਨਾਢ ,	ਦੌਲਤਮੰਦ

ਅਰਥ :-	ਭਾਵ,	ਮਤਲਬ,	ਮਾਅਨਾ
ਅਰੰਭ :-	ਆਦਿ,	ਸ਼ੁਰੂ ,	ਮੁੱਢ
ਅਲੌਕਿਕ :-	ਅਨੋਖਾ,	ਅਨੂਠਾ,	ਅਦਭੁੱਤ
ਆਜ਼ਾਦੀ :-	ਸੁਤੰਤਰਤਾ ,	ਮੁਕਤੀ,	ਰਿਹਾਈ
ਆਥਣ :-	ਸ਼ਾਮ,	ਸੰਝ,	ਤਕਾਲ਼ਾ
ਔਖ :-	ਬਿਪਤਾ	ਕਠਨਾਈ,	ਦੁੱਖ
ਇਸਤਰੀ :-	ਔਰਤ ,	ਜ਼ਨਾਨੀ ,	ਨਾਰੀ
ਇਕਰਾਰ :-	ਕੌਲ ,	ਵਚਨ ,	ਪ੍ਰਣ
ਇੱਛਾ :-	ਤਾਂਘ,	ਉਮੰਗ ,	ਉਤਸ਼ਾਹ
ਇਨਸਾਨ :-	ਆਦਮੀ ,	ਮਨੁੱਖ ,	ਬੰਦਾ

ਤਿਆਰ ਕਰਤਾ- ਸ਼ੈਲਜਾ ਕੁਮਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਸਟ੍ਰੈੱਸ
ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸਾਹੋਵਾਲ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)